

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALAND
Naturvård och Fiske
Per-Olof Martinsson

BESLUT

Aktbil 13

1(10)

2000-12-06

Diarienummer
233-18138-2000

Delg kvitto

Sabema Material AB
428 81 KÅLLERED

Tillstånd till täkt av berg

Fastighet

Backen 2:7, 5:1
Livered 1:42

Kommun

Mölnadal

Ek. karta

06B 8f

Koordinater

x: 6392300 y: 1276500

Beslut

Länsstyrelsen lämnar Er, Sabema Material AB (556038-0767), tillstånd att bedriva bergtäkt, krossning, massåtervinning och de till täkten hörande övriga verksamheterna inom det verksamhetsområde som har markerats på kartan som bifogas detta beslut. Tillståndet gäller under förutsättning att Ni följer de nedan angivna begränsande villkoren för verksamheten.

Täkttillståndet omfattar uttag av totalt 26 milj. ton berg och gäller från och med den 1 januari 2001 till och med den 31 december 2020. Då skall området vara slutligt efterbehandlat om Länsstyrelsen inte beslutar annat.

Miljökonsekvensbeskrivning

Länsstyrelsen bedömer att den miljökonsekvensbeskrivning (MKB) som hör till ärendet uppfyller kraven i 6 kap miljöbalken (MB) och beslutar enligt 6 kap 9 § MB att godkänna densamma.

Täktavgift

Täktavgiften fastställs med stöd av Förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken till 12 250 kr per år fr.o.m. år 2001 t.o.m. år 2020.

Säkerheter samt tidigare tillstånd

Det förra täkttillståndet, meddelat av Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län den 17 januari 1992 - dnr 2330-14118-90, upphör från och med den 1 januari 2001 att gälla.

Säkerhet till ett belopp av 1 000 000 kr har ställts av Handelsbanken i form av en bankgaranti med nr 6690/507 439 317. Säkerheten godtas härmed.

Villkor för täktverksamheten

1. Om inte annat följer av övriga villkor skall verksamheten bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med Er ansökan och vad Ni åtagit Er i ärendet samt i enlighet med den utvidgade täktplan som hör till ärendet.

Gränsmarkering

2. Gräns för verksamhetsområde och fixpunkter skall vara tydligt utmärkta i terrängen under hela exploateringstiden. Skadad gränsmarkering skall omedelbart ersättas med ny.

Landskapet

3. Till skydd mot insyn skall träd och buskar kring täkten stå kvar under hela brytningsperioden.
4. Avbaningsmassor får ej avyttras eller transporteras bort utan skall lämnas kvar för att kunna återföras till täktområdet i samband med efterbehandlingen.
5. Efterbehandlingen skall utföras i enlighet med gällande täktplan. Området skall efter avslutad brytning utformas på sätt som innebär minsta möjliga olycksrisker för framtida besökare och så att underhållskrävande stängsling o dyl inte behöver utföras. Trappstegsformade skyddshyllor kan tjäna detta ändamål. Farliga bergstup får inte förekomma.

Skydd för hälsa och miljö

6. På arbetsplatsen skall hållas god ordning. Inom täktområdet får inte finnas upplag som inte hör till verksamheten. Okontrollerad tippning av fyllnadsmassor och avfall får inte förekomma inom täktområdet. Externa schaktmassor (lera, sten etc) får inte användas till återfyllnad om inte Länsstyrelsen särskilt medger detta. När täkten avslutats skall hela verksamhetsområdet städas och alla maskiner, upplag och anordningar för verksamheten tas bort.

Omgivningspåverkan

7. Den totala ljudnivån, från såväl täktverksamheten som från transporter, skall begränsas. Ekvivalent ljudnivå utomhus vid närliggande bostäder får inte överstiga riktvärdena

- 50 dB(A) under dagtid (kl 07 - 18),
- 45 dB(A) kvällstid (kl 18-22)
- 40 dB(A) nattetid (kl 22 - 07)

Den momentana ljudnivån på grund av verksamheten får nattetid vid bostäder inte överstiga gränsvärdet 55 dB(A).

8. Markvibrationer - definierade som högsta svängningshastighet i vertikalled - orsakade av sprängning, får som riktvärde inte överstiga 4 mm/s vid bostadshus.
9. Luftstöt vågor till följd av sprängning får vid de mest utsatta bostadshusen inte överskrida riktvärdet 150 Pa (frifältsmätning).
10. Sprängningar skall, så långt som möjligt, riktas från befintlig bebyggelse för att begränsa luftstöt vågen och risken för stenkast. Vid sprängning skall täktområdet effektivt avspärras för allmänheten. Sprängningar bör normalt ske på fasta sprängtider. Inför sprängningar skall berörda närboende förvarnas.
11. Petroleumprodukter skall förvaras i tankar innanför invallning eller i ett tråg som rymmer hela oljemängden. Anläggningen skall vara utförd så att den inte sätts ur funktion genom vattenfyllning vid nederbörd. Invallning eller tråg skall vara utförda i material som är beständiga mot de förvarade produkterna.
12. Oljehantering inklusive tankning av fordon och maskiner får endast ske på yta som är beständig mot olja. Marken under stillastående maskiner och fordon skall skyddas mot spill av petroleumprodukter. Eventuellt uppkommet spill skall omhändertas som farligt avfall om det inte kan återanvändas.
13. Utsläpp av petroleumprodukter vid maskinhaverier eller motsvarande skall omedelbart saneras. Förorenade massor skall omhändertas som farligt avfall.
14. Damning från verksamhetens alla moment skall förhindras, t.ex. genom vattenbegjutning, inkapsling och/eller saltning.
15. Ytvatten som uppkommer inom täktområdet skall före avledning genomgå slam- och oljeavskiljning. Avskilda petroleumprodukter skall omhändertas som farligt avfall om de inte kan återanvändas.

Redogörelse för ärendet

Tidigare täkttillstånd i detta område meddelades av Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län den 17 januari 1992 - dnr 2330-14118-90.

I den ursprungliga ansökan ingick även fastigheten Sagered 3:2. I skrivelse den 22 maj 2000 har företrädare för Sabema och samtliga ägare till den aktuella fastigheten kommit överens om att ändra ansökan så att Sagered 3:2 inte berörs.

Ärendets handläggning

Efter samråd enligt 6 kap 4 § MB, beslutade Länsstyrelsen den 1 november 1999, att den planerade verksamheten kan antas få betydande miljö-
påverkan. Ni har därefter genomfört utökad samråd och ställt samman en miljökonsekvensbedömning enligt 6 kap 5 § MB.

Er ansökan har kungjorts i ortspressen och hållits tillgänglig för allmänheten på kommunkansliet i Mölndals kommun och på Länsstyrelsen. Ärendet har remitterats till Miljö- och hälsoskydds nämnden och kommunstyrelsen i Mölndals kommun.

Sökandens beskrivning av verksamheten och miljökonsekvensbeskrivning

Ansökan omfattar etapperna I, IIA och IIB med en volym på ca 10 milj. m³ eller ca 26 milj. ton och innebär dels en förlängning av nuvarande tillstånd dels en fördjupning av täkten med två pallar om vardera ca 14-15 meter (totalt 28-30 meter).

Produktionen beräknas komma att ligga på mellan 800 000 – 1 000 000 ton bergmaterial per år.

Under det närmaste året planeras en ny mobil förkross (primärkross) och en stationär mellankross att tas i bruk. Dessa kommer att ersätta nuvarande stationära krossanläggning med inlastningsficka.

Verksamhetens omfattning i antal dagar är vid fullt kapacitetsutnyttjande beräknat till ungefär följande: Borrning ca 140 dagar, sprängning ca 40-100 sekundtillfällen, krossning ca 220 dagar och uttransport samtliga vardagar.

I övrigt sker inom området även återvinning av asfalt, betong samt tillverkning av anläggningsjord i Sabemas regi.

Yttranden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Mölndals kommun har i yttrande den 22 augusti 2000 tillstyrkt fortsatt täktverksamhet med följande villkor:

- Exploatering får inte ske under nuvarande brytningsnivå.
- En redovisning av vad området skall användas till efter avslutad verksamhet ska inlämnas och tillstyrkas av kommunen senast 1 år efter länsstyrelsens beslut.
- Ett kontrollprogram för verksamheten skall upprättas av Sabema i samråd med tillsynsmyndigheten. Kontrollprogrammet skall omfatta buller, vibrationer, vatten och radonfrågor och skall redovisas till tillsynsmyndigheten senast ett halvår efter länsstyrelsens beslut.
- Vid efterbehandling och utfyllnad av slänter får endast rena schaktmassor utan inslag av järn, plast, kemikalier eller andra ämnen som kan befaras förorena mark eller grundvatten användas.
- Sprängningar får ske två vardagar i veckan. En reservdag får finnas. Vilka dagar, och vid vilken tidpunkt på dagen sprängningarna utförs skall preciseras i kontrollprogrammet.
- Vibrationer i bostäder till följd av sprängningarna får inte överstiga ett gränsvärde på 4 mm/sek uttryckt som okorrigerad högsta svängningshastighet i vertikalled. Eventuella fastigheter som kan undantas från detta villkor kommer att behandlas i kontrollprogrammet.
- Uttransporter med järnväg får endast ske vardagar mellan klockan 0.600-19.00. Måste uttransporter med järnväg undantagsvis ske på annan tid skall detta anmälas till och godkännas av miljö- och hälsoskyddskontoret två veckor innan. I övrigt skall bolaget uppfylla kraven som gäller externt industribuller (SNV 1978:2).
- Kontinuerlig kontroll av slutprodukten avseende förhöjd radonhalt skall utföras och journalföras. Material med förhöjda värden får inte användas för byggnadsändamål, utan endast till vägmaterial.

Kommunstyrelsens planeringsutskott har i yttrande den 7 juni 2000 lämnat följande synpunkter:

Nu föreliggande förslag med en fördjupning i det centrala området kommer att innebära att täktbotten kommer att ligga 30 m under Sagsjöns vattenyta. Hur detta område skall kunna nyttjas efter avslutad verksamhet redovisas ej. Med motiv att berget har högre kvalitet i detta område verkar det acceptabelt att täktverksamheten inriktas på djupet istället för att breda ut sig åt öster. Det kan därför ifrågasättas om inte revideringar även skall göras för de etapperna III och IV som idag utgör skyddsskärmar för insyn i täkten. Hur markanvändningen ser ut i en framtid när täktverksamhet avslutats är svårt att bedöma. En återfyllning kan vara ett alternativ. Med hänsyn till att täktområdet skulle komma att exponeras i landskapet om skärmarna bryts ner och att det ligger långt fram i tiden när denna brytning kan vara aktuell,

anser planeringskontoret att täktplanen bör utformas med ett bevarande av dessa naturliga skärmar.

Björn Wall, boende ca 600 meter från täkten, har i skrivelse den 16 maj 2000 bl.a. framfört önskemål om att Länsstyrelsen ska sätta ett toppvärde för vibrationer i samband med sprängningar, ett värde som inte får överskridas. Värdet ska vara satt så att skador på fastigheterna och till dem hörande markbundna anläggningar kan uteslutas.

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen får, med stöd av 12 kap 1 § MB, lämna tillstånd för täkt av berg, sten, grus, sand, lera, jord, torv eller andra jordarter. Tillståndet får enligt 16 kap 2 § samma lag förenas med villkor.

Kunskapskrav m.m.

Sabema Material AB är miljöcertifierade av Sveriges Provnings- och Forskningsinstitut enligt ISO 9002, nr 1250, kvalitet för verksamhet och ISO 14001, nr 1250M, miljöledningssystem för verksamhet.

Länsstyrelsen gör bedömningen att företaget besitter den kunskap som erfordras och i övrigt har de förutsättningar som krävs för att kunna bedriva täktverksamheten i enlighet med miljöbalkens allmänna hänsynsregler m.m.

Lokalisering

Täkten i Källered, som har funnits på platsen sedan 1939, står för en stor andel av Göteborgsområdets ballastförsörjning och bedöms ha regionalt intresse.

Detta tillstånd innebär en sänkning av täktbotten med ca 28-30 meter men innebär inte att ny mark tas i anspråk. Täkten bedöms inte medföra någon ytterligare påverkan på landskapsbilden eller på naturmiljön i övrigt.

Yttranden och konflikter

Mölndals kommun har i yttranden framfört synpunkter som i huvudsak tillgodoses genom villkoren och den övriga utformningen av detta beslut. I övrigt lämnas följande kommentarer till inlämnade synpunkter.

Fördjupningen av täktbotten inom området kommer enligt den genomförda hydrogeologiska utredningen inte att påverka hydrologin i omgivningarna. Ansökan kan enligt Länsstyrelsens bedömning bifallas på denna punkt.

Den tidigare gällande efterbehandlingsplanen kommer, efter komplettering av ansökningshandlingarna, att fortsatt gälla för de delar av täktområdet som inte omfattas av fördjupning av täktbotten. Vad gäller resterande delar av området är det enligt Länsstyrelsens mening rimligt att efterbehandlingen får bestämmas längre fram i tiden, i enlighet med företagets önskan.

Kommunen kan, i egenskap av tillsynsmyndighet, enligt 26 kap 19 § miljöbalken begära att verksamhetsutövaren skall lämna förslag till kontrollprogram.

Genom villkoren i detta beslut begränsas tillåten bullernivå från verksamheten. Enligt Länsstyrelsen mening är dessa villkor tillräckliga för att undvika oacceptabla bullerstörningar. Skäl föreligger inte att i detta beslut särskilt reglera arbetstiderna.

Enligt täktplanen genomförs kontinuerlig kontroll av radonhalten i krossmaterialet.

Björn Wall har begärt att toppvärden skall anges för vibrationer i samband med sprängningar. I detta beslut anges som riktvärde 4 mm/s för vibrationer. (Om ett riktvärde överskrids mer än tillfälligt, skall det föranleda åtgärder som krävs för att förhindra att överskridandet upprepas). Detta värde ligger långt under de vibrationer som bedöms kunna ge upphov till skador på byggnader.

Tillåtlighet enligt miljöbalken

Bestämmelserna i miljöbalken syftar till att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. Enligt 3 kap 1 § MB skall mark- och vattenområden användas för de ändamål för vilka de är mest lämpade. Företräde skall ges en sådan användning som medför en från allmän synpunkt god hushållning.

Området är redan tidigare påverkat av täktverksamhet. Täkten innebär därför inte någon ytterligare påverkan på landskapsbilden eller på naturmiljön i övrigt. Länsstyrelsen bedömer att täktverksamheten är förenlig med miljöbalkens mål och krav på en från allmän synpunkt lämplig hushållning med mark- och vattenresurserna. Verksamheten strider inte mot intentionerna i kommunens översiktsplan.

Länsstyrelsen gör den samlade bedömningen att, med beaktande av villkoren i detta beslut, kan täktverksamheten bedrivas utan oacceptabla störningar för kringboende och med begränsad påverkan på omgivningarna.

Täktavgift

Enligt 4 kap 1 § förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken skall avgift för tillståndspliktig täktverksamhet betalas av den som har tillstånd till täkten.

Mängden tillståndsgivet material inom Ert täktområde har beräknats till totalt 26 milj. ton. Tillståndstiden är 20 år och uttaget per år överstiger 200 000 ton. Enligt 4 kap 1 och 4 §§ samma förordning, är Ni skyldig att betala en årlig avgift om 17 500 kronor från och med år 2001 till och med år 2020 om inte verksamheten avslutas tidigare.

Eftersom ansvaret för tillsynen över täktverksamheten har överlåtits till Mölndals kommun skall, enligt 4 kap 2 § i nämnda förordning, täktavgiften reduceras med 30 procent. Ni skall alltså betala en årlig avgift om 12 250 kronor.

Faktura kommer att sändas till Er inför varje betalningstillfälle.

Övriga upplysningar

Tidigare ställd säkerhet utfärdad av Euroc AB i form av en företagsborgen kommer att återställas när detta beslut vunnit laga kraft.

Enligt 2 kap MB är alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet skyldiga att visa att man har den kunskap som behövs för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet. Man skall också använda bästa möjliga teknik för att hindra att verksamheten medför olägenhet för människors hälsa eller miljön. För all verksamhet skall en sådan plats väljas att minsta intrång och olägenhet uppstår.

Verksamhetsutövaren skall hushålla med råvaror och energi samt utnyttja möjligheterna till återanvändning och återvinning. Produkter som kan befaras medföra risker för människors hälsa eller miljön skall ersättas med mindre farliga produkter.

Länsstyrelsen erinrar om att verksamhetsutövaren enligt 26 kap 19 § MB fortlöpande skall planera och kontrollera verksamheten för att motverka eller förebygga olägenheter för människors hälsa eller miljön. Vad som åligger verksamhetsutövaren föreskrivs i förordningen (1998:901) om verksamhetsutövarens egenkontroll (se bilaga).

Riktvärde är ett värde, som om det överskrids mer än tillfälligt, skall föranleda de åtgärder som krävs för att förhindra att överskridandet upprepas.

Ett gränsvärde får aldrig överskridas.

Enligt 24 kap 5 § MB får tillståndsmyndigheten ändra villkoren i täkttillståndet om dessa visar sig vara otillräckliga för att motverka negativ påverkan på naturmiljön. Villkoren får inte vara så ingripande att verksamheten avsevärt försvåras.

Enligt 12 kap 5 § MB och 5 § 1 förordningen (1998:904) om täkter och anmälan för samråd, skall Ni lämna upplysning om produktion av berg, sten, grus, sand, lera, torv eller andra jordarter.

Produktionsavgift skall lämnas **senast den 28 februari** varje år. Enligt förordningen (1998:950) om miljöstraffavgift kan underlåtenhet att lämna eller för sent inlämnad produktionsavgift medföra en kostnad av 5.000 kronor.

Täkttillståndet skall finnas vid täkten och förvaras av den som på platsen ansvarar för arbetet.

Om rätten att utnyttja täkten överlåtes till annan, är denne skyldig att ansöka om nytt tillstånd hos Länsstyrelsen för att få bedriva täktverksamhet.

Om fastighetens beteckning ändras, skall detta snarast meddelas Länsstyrelsen.

Sedan täktverksamheten avslutats och området efterbehandlats enligt villkoren i detta beslut skall anmälan omedelbart göras till aktuell tillsynsmyndighet för slutbesiktning.

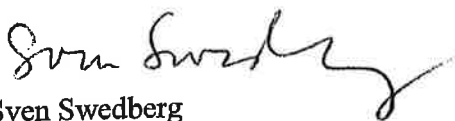
Utöver de villkor som föreskrivits gäller de allmänna skyldigheter som anges i bilaga.

Länsstyrelsens prövning omfattar endast bestämmelserna i miljöbalken. Krävs andra tillstånd eller avtal får Ni ordna detta särskilt.

Hur man överklagar

Beslutet kan överklagas hos Miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt. Se bilaga Formulär O25.

I detta ärende har naturvårdsdirektören Swedberg beslutat och naturvårdshandläggaren Martinsson varit föredragande. I handläggningen av ärendet har även länsjuristen Ledelius, rätts- och veterinärenheten, deltagit.

Sven Swedberg

Per-Olof Martinsson

Bilagor:

Täktverksamhet, allmänna skyldigheter

Hur man överklagar

Karta

Täktplan

Förordning om verksamhetsutövarens egenkontroll

Kopia till:

Pärmen

NV (karta)

SVS (karta)

Vägverket

Lantmäterimyndigheten

Skattemyndigheten, Sven-Åke Liljegren, Rätts- o utvecklingsenh, Box

2845, 403 20 GBG

Kommunstyrelsens planeringskansli

Mhn

Planarkiv (karta)

Aktförvararen